

SAIRAALASUUNNITTELUA, PÄIVYSTYSTÄ JA AKUUTTILÄÄKETIEDETTÄ

Anestesiologien ja kirurgien kevätkokous keräsivät Seinäjoen Framille 10.-11.5. noin 140 osallistujaa keskustelemaan mm. sairaalarakentamisesta ja päivystysjärjestelyiden haasteista.

ENSIMMÄINEN KOKOUSPÄIVÄ

Sairaalsuunnitteluun perehtynyt arkkitehti Antti Vanhala UKI Arkkitehdit Oy:stä lainasi Florence Nightingalea *"It may seem a strange principle to enunciate as the very first requirement in a Hospital that it should do the sick no harm"*, eli sairaala ei saa olla vaaraksi potilaille. Sairaala on käyttörakennus, ei uniikkirakennus. Hän korosti hyvän vuorovaikutuksen merkitystä sairaalan suunnittelussa. Tilasta tulee juuri niin toimiva kuin keskustelu suunnitteluvaiheessa. Tavoitteena on myös saada uusiin

tiloihin uudistunutta toimintaa. Suunnitteluvastuu on arkkitehdilla, mutta arkkitehti on yhtä huono lääkäri kuin lääkäri on arkkitehti, eli yhteistyö on välttämätöntä. Kiitosta ei jaettu kokouksista, joissa torkkuvien osuus kerta kerralta suurenee. Samoin ns. huonekortit palvelevat lähinnä talotekniikan tarpeita. Hyvinä suunnittelun apuvälineinä esiteltiin mallihuone ja virtuaalitalon käyttö. Seinäjoen Framilla sijaitseekin toinen Suomen virtuaalitaloista, CAVE (Computer Aided Virtual Environment), johon halukkaat pääsivät tutustumaan pienryhmissä.

DI Sauli Karvonen esitteli potilasvirta-analyysiä. Menetelmää voi soveltaa myös henkilökunnan liikkumisen kuvaamiseen. Johtopäätöksenä oli, että suorakaiteen muotoiset sairaalat tulisi kieltää ja rakentaa ympyrän muotoisia tiloja, joissa potilas olisi keskiössä. Aiheesta jatkoi ortopedi Jussi Elo TAYS:n TULES vastuualueelta, joka on tehnyt virtausanalyysjä edellisen puhujan kanssa. Hän esitti huolensa siitä, että vaikka potilaskeskeisyys kuuluu joka sairaanhoitopiiriin strategiaan, se näkyy huonosti käytännössä. Kävättäisiin uudenlaista johtamista yli klinikka- ja osaamisrajojen. Asiakaspalvelun kehittämispäällikkö Marika Järvinen tarjosi sairaalamaailmaan Googlen toimintamallia *"Focus on the user and all else will follow"*.

Geriatristi Pirkko Jantti palautti kuulijat maan pinnalle puhumalla lonkkamurtumapotilaan

kokonaisvaltaisesta hoidosta. Seinäjoen keskussairaalan ortogeriatrisella osastolla kiertää geriatristi-hoitajapari kartoittaen potilaiden kokonaistilanteen ortostaattista testiä myöten. Lonkkamurtumapotilaan 4 kk:n jälkikontrolli sovitaan geriatrille, ei ortopedille. Siinä vaiheessa 74 % potilaista tarvitsi vielä fysioterapiaa, 21 % oli kaatunut uudelleen, 69 %:lla oli kohtalainen munuaisten vajaatoiminta, 62 % oli aliravittuja, yli 25 %:lla oli ortostatismia ja 74 %:n tulos dementiatestissä oli poikkeava. Keskustelussa kiteytettiin, että ilman laitoshoidoa pärjäävä lonkkamurtumapotilas säästää yhden hoitajan vuosiansion verran rahaa. Parhaita tuloksia on julkaistu Tukholman Karolinskasta, missä lonkkamurtumapotilaat toipuvat geriatrisella osastolla noin 11 vuorokaudessa. Kuolleisuus on saatu alle yhteen prosenttiin.

TOINEN KOKOUSPÄIVÄ

Toisen kokouspäivän avasi sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko puhumalla terveydenhuollon haasteista tulevaisuudessa. Saimme kuulla tekeillä olevista asetuksista (kiireellisen hoidon asetus ja erikoislääkärikoulutusasetus) ja palvelurakenneuudistuksesta. Aiheista nousi kysymyksiä, joihin saatiin myös vastauksia. Asetus kiireellisestä hoidosta tulee määrittelemään laatukriteerit ottamatta kantaa esim. reppufirmojen käyttöön päivystyksissä. Palvelurakenneuudistus tulee sitomaan erikoissairaanhoidon ja

Seinäjoen keskussairaalan anestesiaylilääkäri Matti Viitanen.

Operatiivisia päiviä ei järjestetä vuonna 2013, kun SSAI:n kongressi pidetään Turussa.

perusterveydenhuollon kiinteämpään yhteyteen vahvistaen samalla Erva-tasoista sairaanhoitoa. Yhteisessä sessiossa jatkui esityksillä päivystysjärjestelmistä meillä ja muualla, sekä päivystyspotilaan kivun hoidosta ja nesteytyksestä.

Akuuttilääketieteen erikoisala oli anesthesiologien aiheena iltapäivällä. Koulutusohjelmasta pyritään samaan kansallisesti yhtenäiseen, mutta myös eurooppalaista vastaavaan. Yleisöstä hämmästeltiin koulutuksen suunnitteluvastuun jättämistä Suomen päivystyslääketieteen yhdistykselle ilman valtiovallan tukea. Tukea tarjottiin läheisistä erikoisaloista ja erikoisalayhdistyksistä. Vallitsi yksimielisyys siitä, että uusi erikoisala on tervetullut vahvistamaan päivystysosaamista. Tarvitaan yleisosaajia, diagnostikkoja, jotka hallitsevat myös pientoimenpiteet. Jo 70 % perusterveydenhuollon päivystyksistä on vuokrafirmojen pyörittämiä. Turussa saatiin päivystysten järjestelyillä päivystävien lääkäreiden lukumäärä laskemaan 200 keikkailevasta lääkäristä noin 20 vakituiseen lääkäriin. Vastaava muutos olisi tervetullut muuallekin. Ensihoitolääketieteen erityispätevyys tulee säilymään tarjoten osaajia ja kouluttajia myös akuuttilääkäreille.

SAY:N KEVÄTKOKOUS

Uusia jäseniä yhdistykseen otettiin 14, joista paikalla oli yksi. Rahastonhoitaja Eero Pesonen esitteli yhdistyksen talouslukuja, joista näin

tilikauden puolivälissä näkyi lähinä jaosten vaihteleva aktiivisuus. Operatiivisia päiviä ei järjestetä vuonna 2013, kun SSAI:n kongressi 26.-29.8.2013 pidetään Turussa. Samanaikaisesti on myös kirurgien maailmankongressi Helsingissä. SAY:n vuosikokous 2013 pidetään pitämään marras-joulukuussa Helsingissä jonkin SAY:n koulutustilaisuuden yhteydessä.

Vuosikokouksessa kannatettu sääntömuutos johtokunnan toimikauden lyhentämisestä kolmesta vuodesta kahteen oli esillä toistamiseen ja esitystä kannatettiin. Kokouksessa toivottiin avainhenkilöiden sitoutuvan toimintaan yli toimikauden. Eniten keskusteltiin alamme suositusten päivittämisestä. Myös professorimme olivat lähestynyt johtokuntaa toivoen ohjeistuksen päivitystä. Kokouksessa sovittiin, että johtokunta pyytää jaoksilta edustajia ohjeistuksen päivitykseen. Muutkin päivitystyöstä kiinnostuneet voivat ilmoittautua johtokunnalle. Työryhmä valmistelee päivitysten mahdollisimman nopeasti, mutta vielä seuraavaan kevätkokoukseen Lappeenrannassa 16.-17.5.2013 sen ei uskottu valmistuvan. Tapaamisiin. ■

Pia Puolakka

SAY:n johtokunnan jäsen
LT, osastonylilääkäri
TAYS anestesiayksikkö
pia.puolakka@pshp.fi

Sosiaali- ja terveysministeri
Paula Risikko.

KUVA ARVI YLI-HANKALA

Yhdistykseen kevätkokouksessa hyväksytty uusi jäsen Ulla Ahlmen-Laiho.

KUVA ARVI YLI-HANKALA